

LÆRERVEJLEDNING

TAL I BUTIKKEN

4.-6. KLASSE

Formål

At eleverne lærer om, hvordan man bruger matematik til at sælge varer og tjene penge inden for butiksverdenen, samt lærer at anvende de fire regningsarter og ræsonnement i forbindelse med hverdagsøkonomi.

At eleverne oplever, hvordan man driver en butik, og ser forskellige typer jobs, man kan have indenfor branchen.

Fag

Matematik

Indhold

I forløbet lærer eleverne om begreber, der relaterer sig til handel (fx købspris, salgspris, fortjeneste og rabat), og laver beregninger i forhold til forskellige hverdagssituationer i en butik og i hjemmet ved brug af regneark.

Tidsforbrug

Ca. 7 lektioner

Materialer

Materialet indeholder 8 elevark samt Butiksspillet.

Besøg

Klassen skal besøge en butik, hvor de bliver klogere på, hvordan matematik spiller en rolle, når man arbejder i en butik.

INDHOLD

Kort om forløbet.....	2
Undervisningsmaterialets opbygning	2
Oversigt over alle elevark	3
Arbejds miljø, overenskomster og forsikringer	4

Materialet er udviklet af
Thomas Maaløv, matematiklærer og -vejleder, og Torben Blankholm,
pensioneret matematiklærer, og DA Åben Virksomhed.
Materialet er revideret af DA Åben Virksomhed i 2023.

Kort om forløbet

I dette spændende forløb lærer eleverne, hvordan matematikken fra klasseværelset anvendes i praksis, når man driver en butik og sælger varer. De får indblik i centrale butiksbegreber som rabat, svind og mersalg og bliver trænet i at løse regnestykker om købspris, salgspris og fortjeneste. Derudover arbejder de med logisk tænkning i opgaver om kunders søgen efter gode tilbud.

En vigtig del af forløbet er et besøg i en lokal butik, hvor eleverne får en rundvisning og oplever, hvordan matematiske begreber omsættes til praktisk brug. Her møder de også medarbejdere, der deler deres erfaringer og fortæller om deres arbejde i butikken. Eleverne skal som afslutning på forløbet udarbejde en præsentation, hvor de viser eksempler på butiksbegreberne og forklarer dem ved hjælp af billeder, de har taget i butikken.

Inden du går i gang med forløbet, er det en god idé at ringe til butikken, I vil besøge, og få fastlagt en dato for besøget. Når besøget nærmer sig, kan I tales ved og forventningsafstemme besøgets indhold. Læs mere i arket *Forberedelse til besøg på virksomhed*.

Undervisningsmaterialets opbygning

Forløbet har ni elevark med opgaver, du frit kan udvælge og plukke fra, så det passer til dig og din undervisning. Det er dog en forudsætning, at eleverne forud for virksomhedsbesøget har forståelse af begreber, der anvendes inden for butiksverdenen.

På næste side finder du en gennemgang af alle elevarkene.

Oversigt over alle elevark

Elevark 1: Hvad koster det?
Eleverne skal gætte på, hvad udvalgte varer koster.   Først skriver de deres eget bud (<i>min pris</i>). Herefter forsøger de i par at blive enige om et bud (<i>vores pris</i>), og afslutningsvis sammenlignes buddene i plenum (<i>klassens pris</i>).   Tal gerne med eleverne om prisforskelle, hvordan man fastsætter priser og om, hvorfor der kan være dyre og billige udgaver af den samme vare.
Elevark 2: Leksikon over ord i butikken
Præsenter eleverne for nogle af de begreber, man bruger i en butik: fx købspris, salgspris, fortjeneste, svind, tilbud/rabat, konkurrencer, kampagner og mersalg.   Eleverne skriver definitionerne ned på elevarket.
Elevark 3: Priser og fortjenester
Eleverne får oplyst butikkens fortjeneste på arket, og under salgsprisen skriver de den pris ind, klassen blev enige om på elevark 1. Herefter kan de regne købsprisen ud.   Repeter, hvad fortjeneste betyder, og hvorfor salgspris og købspris er forskellige.
Elevark 4: Købmand Larsens tilbud
Eleverne skal lave beregninger ud fra en købmands tilbud og skal arbejde med begreberne købspris, salgspris, rabat og fortjeneste.
Elevark 5: Oles tilbudsjagt
Eleverne skal lave beregninger i en opgave, der sætter forskellige muligheder op overfor hinanden i forbindelse med en drengs indkøb.
Elevark 6: Forberedelse til besøg
Eleverne skal forberede spørgsmål, de vil stille til butiksrepræsentanten og aftale en rollefordeling i forbindelse med besøget.
Elevark 7: På besøg i butikken
Under besøget skal eleverne indsamle viden om tilbud, kampagner, konkurrencer, stille spørgsmål og tage billeder, som de skal præsentere, når de kommer tilbage på skolen.
Elevark 8: Elevpræsentationer
Eleverne skal arbejde i grupper og lave en præsentation med deres billeder og noter fra butikken.
Elevark 9: Butiksspillet
Som afslutning på forløbet træner eleverne regnestykker med plus og minus via et brætspil.   Spillets regler står på elevarket.

Arbejdsmiljø, overenskomster og forsikringer

- Når undervisningen flyttes ud på en virksomhed, gælder de samme regler for eleverne, som når de er på skolen – og det er skolen og lærerne, der har ansvaret for eleverne, når de er på virksomheden. Virksomhedsrepræsentanten hjælper læreren med at sikre, at eleverne kender reglerne på virksomheden, og at virksomhedsbesøget foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.
- At skolen har ansvaret i forbindelse med et virksomhedsbesøg, betyder i praksis, at det er læreren, der har ansvaret for eleverne og pligt til at føre tilsyn med eleverne, når de opholder sig på virksomheden. Hvis der indgår praktiske øvelser i forbindelse med virksomhedsbesøget, sørger læreren i samarbejde med virksomhedsrepræsentanten for, at eleverne får tilstrækkelig oplæring og instruktion i at udføre de praktiske øvelser sikkert og forsvarligt.
- Bemærk, at skolen og læreren har en skærpet tilsynsforpligtelse, når undervisningen foregår i lokaler og på steder, som rummer særlige risikomomenter, eller hvis der er givet særlige sikkerhedsforskrifter eller lignende.
- Læs vejledningen her: [Åben Skole - Virksomhedsbesøget](#).